

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 1T/83/2007
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1107010601
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Harabin
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1107010601.18

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I, samosudcom JUDr. Branislavom Harabinom, v trestnej veci obžalovanej D. R. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák (zák. č. 140/1961 Zb.) účinného v čase spáchania skutku, 17. januára 2022, takto

rozhodol:

Podľa § 290 odsek 1 Trestného poriadku s poukazom na 281 odsek 1 Trestného poriadku z dôvodu § 9 odsek 1 písmeno g) Trestného poriadku s poukazom na článok 6 odsek 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, súd

z a s t a v u j e

trestné stíhanie obžalovanej D. R., F. X. X. XXXX R. J., vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1T/83/2007 pre trestný čin sprenevery podľa § 248 odsek 1, odsek 4 Trestného zákona (zák. č. 140/1961 Zb.) účinného v čase spáchania skutku na tom skutkovom základe, že:

si prisvojila finančné prostriedky, ktoré jej boli zverené a to tým spôsobom, že po tom, ako na základe zmluvy o pristúpení ku zmluve o vklade zo dňa 10.01.2003 v súvislosti s vkladnou knižkou č. 0012189007/0900 vedenou v Slovenskej sporiteľni, a.s. na pôvodného majiteľa - I. E. a na základe zmluvy o pristúpení ku zmluve o vklade zo dňa 10.01.2003 v súvislosti s vkladnou knižkou č. 0012189007/0900 vedenou v Slovenskej sporiteľni, a.s. na toho istého majiteľa získala oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami uloženými na uvedených vkladných knižkách, tak dňa 13.11.2003 v pobočke Slovenskej sporiteľne, a.s. na Krížnej ulici číslo 23 v Bratislave bez súhlasu a vedomia pôvodného majiteľa predmetných vkladných knižiek vybrala z týchto vkladných knižiek všetky finančné prostriedky v celkovej sume 969.313,30 Sk, toho istého dňa predmetné vkladné knižky taktiež bez súhlasu a vedomia ich pôvodného majiteľa zrušila, pričom časť vybraných finančných prostriedkov v celkovej sume 38.222,40 Sk, použila ako náhradu za predčasný výber vkladu s výpovednou lehotou, ako aj na úhradu poplatkov za zrušenie vkladných knižiek a ostatné vybrané finančné prostriedky v celkovej sume 931.090,90 Sk následne použila pre vlastnú potrebu a to napriek tomu, že mali byť použité výlučne pre potreby spojené so starostlivosťou o ich pôvodného majiteľa, resp. na jeho doopatovanie v starobe a zvyšné finančné prostriedky uložené na týchto vkladných knižkách mohla v zmysle predchádzajúcej dohody s pôvodným majiteľom predmetných vkladných knižiek použiť pre vlastnú potrebu až po jeho smrti, čím s uvedenými finančnými prostriedkami naložila v rozpore s účelom., na ktorý jej boli zverené a menovanému I. E. tak spôsobila škodu v celkovej výške 969.313,30 Sk,

pretože tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I podala na obžalovanú D. R. 9. augusta 2007, pod sp. zn. 1Pv/407/05 - 56, obžalobu pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c) Tr. zák.

(zák. č. 140/1961 Zb.) účinného v čase spáchania skutku (ďalej len Trestného zákona) na skutkovom základe uvedenom vo výroku uznesenia.

Trestné stíhanie vo veci bolo začaté uznesením vyšetrovateľa PZ podľa § 160 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.), Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, ÚJaKP, ČVS: ORP - 1498/OEK - B1 - 2004 z 21. 3. 2005. Obžalovanej D. R. bolo obvinenie pre súdený trestný čin vznesené uznesením vyšetrovateľa PZ z 26. 5. 2005 podľa § 163 ods. 1 Tr. por. (zák. č. 141/1961 Zb.).

Prvý úkon súdu bol v prerokúvanej trestnej veci realizovaný 20. 8. 2007 (č. I. 227) a to doručenie obžaloby a výzvy podľa § 240 ods. 3 Tr. por. procesným stranám. Následne bol prvý termín hlavného pojednávania určený na 7. 4. 2008 (č. I. 251 - 252), ktorý nebolo možné otvoriť pre ospravedlnenú neprítomnosť obžalovanej. Na ďalšom hlavnom pojednávaní 4. 6. 2008 (č. I. 256 - 259 resp. 273 - 284) už došlo k jeho otvoreniu, predneseniu obžaloby a vykonaniu časti dokazovania. Rozsudok (vo veci prvý), ktorým bola obžalovaná uznaná vinnou v zmysle obžaloby a bol jej uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky za súčasného zaviazania k náhrade škody poškodenému I. E. vo výške 32.175,30,- Eur, bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní 23. 11. 2009 (č. I. 294 - 297, 306 - 308). Krajský súd v Bratislave odvolanie obžalovanej proti citovanému rozsudku zamietol na verejnom zasadnutí 22. 4. 2010 (č. I. 357 - 359) uznesením pod sp. zn. 2To/27/2010 a ten nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Následne obžalovaná podala dovolanie o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 2. 2. 2011, sp. zn. 2Tdo 1/2011 (č. I. 397 - 399) tak, že ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol. Ústavný súd Slovenskej republiky na základe sťažnosti obžalovanej, ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a na riadne dokazovanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru o ľudských právach, nálezom z 30. 10. 2012, č. k. III. ÚS 2/2012 - 84 (č. I. 493 - 526) konštatoval porušenie citovaných práv obžalovanej, zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22. 4. 2010, sp. zn. 2To 27/2010 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 2. 2. 2011 sp. zn. 2Tdo 1/2011 a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Na to Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. 2. 2013, sp. zn. 2To 172/2012 (č. I. 436 - 437) zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Bratislave (z 23. 11. 2009, sp. zn. 1T/83/2007) a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Okresný súd Bratislava opätovne vykonal hlavné pojednávania 28. 5. 2014 (č. I. 580 - 584), 3. 4. 2017 (č. I. 649 - 650), 5. 6. 2017 (č. I. 658 - 659), 27. 9. 2017 (č. I. 649 - 650), 11. 12. 2017 (č. I. 714 - 717), 14. 2. 2018 (č. I. 728 - 729), 4. 6. 2018 (č. I. 742 - 743), 3. 10. 2018 (č. I. 753 - 754), 16. 1. 2019 (č. I. 757 - 758), 11. 3. 2019 (č. I. 779 - 784) a 15. 4. 2019 (č. I. 793 - 796) na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 1T/83/2007 - 798 (vo veci druhý), ktorým obžalovanú oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. zák. lebo skutok nie je trestný čin. Druhý rozsudok, tentokrát oslobodzujúci, bol okresným súdom vyhlásený po takmer 16 rokoch od spáchania skutku, ktorý sa obžalovanej R. kladie za vinu. Krajský súd v Bratislave uznesením z 12. 12. 2019, sp. zn. 2To/104/2019, na základe odvolania prokuratúry napadnutý rozsudok (z 15. 4. 2019) zrušil v celom rozsahu a vec opätovne vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, pričom konštatoval, že napadnutý rozsudok je zmätočný a nepreskúmateľný. Obžalovaná podaním (prostredníctvom obhajcu) doručeným súdu 5. 10. 2018 (č. I. 759 - 761) oznámila, že poškodenému I. E. uhradila ešte 23. 7. 2010 (220,- Eur) resp. 19. 8. 2010 (31.955,30,- Eur) celú škodu, spolu vo výške 32.175,30,- Eur, ku ktorej náhrade bola zaviazaná ešte v zmysle odsudzujúceho rozsudku z 23. 11. 2009

Dodatkom č. 5 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2020 z 19. 6. 2020 došlo v predmetnej trestnej veci k zmene samosudcu.

Obžalovaná na základe výzvy súdu oznámila (prostredníctvom obhajcu) podaním doručeným súdu 22. 12. 2020, že súhlasí so zmenou samosudcu a nepožaduje zopakovanie hlavného pojednávania.

Podľa § 290 ods. 1 Tr. por. ak vyjde najavo mimo hlavného pojednávania niektorá z okolností odôvodňujúcich zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 alebo 2 alebo prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 alebo 2, súd trestné stíhanie zastaví alebo preruší.

Podľa § 281 ods. 1 Tr. por. súd zastaví trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 9 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Primárne je nevyhnutné uviesť, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde, alebo inom štátnom orgáne, sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zakladá povinnosť súdu aj sudcov na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 251/11, I. ÚS 251/05, II. ÚS 21/01).

Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi dostáva konečné rozhodnutie vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merania celkovej spravodlivosti konania. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostrejú kontúry spravodlivosti ako v očiach priamych účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom ponímaní verejnosti a verejnej mienky. Celkovo sa tak oslabuje kredibilita štátnej moci a špecificky moci súdnej. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, jeho súdne inštitúcie a právo, čo je základnou podmienkou na fungovanie legitímneho, demokratického a právneho štátu (I. ÚS 361/11, § 10). V tomto kontexte konajúci súd pripomína, že požiadavka prejednanja veci v primeranej lehote vyplýva zo všeobecného pravidla justice delayed, justice denied (spravodlivosť oneskorená, spravodlivosť odopretá). Európsky súd pre ľudské práva poznamenal, že v zásade nemožno vylúčiť, že vo výnimočných prípadoch môže byť prehnané oddiaľovanie rozhodnutia súdu považované za zásah do práva na prístup k súdu, pretože by vlastne bolo odopieraním spravodlivosti (rozsudok vo veci Vassilios Athanasiou a ďalší proti Grécku, z 21.12.2010, § 52).

Trestné konanie vedené proti obžalovanej D. R. v štádiu konania pred súdom predstavuje ku dňu tohto rozhodnutia 14 rokov a 5 mesiacov. Keďže ESLP posudzuje konanie zásadne ako jeden celok a pre účely „primeranej lehoty“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru hodnotí jeho celkovú dĺžku (napr. rozsudky vo veciach Alekseyenko, už citovaný, § 140; Moisejevs, už citovaný, § 125) je nevyhnutné poukázať, že od vzniesenia obvinenia obžalovanej ku dňu tohto rozhodnutia uplynulo už takmer 16 rokov a 8 mesiacov a od samotného skutku už viac ako 18 rokov a 2 mesiace. Začiatok plynutia „primeranej lehoty“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru sa v trestných veciach totiž odvíja od oficiálneho oznámenia príslušných orgánov, že sa dotknutá osoba dopustila trestného činu.

Pokiaľ sa týka samotných úkonov realizovaných zo strany tunajšieho súdu, samosudca poukazuje na vyššie rozpísaný podrobný rozbor jednotlivých úkonov súdu a zdôrazňuje, že k hlavnému pojednávaniu, ktoré svojim obsahom začalo naplňovať obsah predmetu zákona vyjadreného v § 1 Tr. por. došlo síce ešte 4. 6. 2008 (prvé otvorenie hlavného pojednávania) a následne bol prvý rozsudok (odsudzujúci) vyhlásený 23. 11. 2009 (po viac ako 2 rokoch od podania obžaloby), ale najmä k druhému meritórnemu rozhodnutiu - rozsudku (oslobodzujúcemu) - došlo až 15. 4. 2019, teda po 11 rokoch a 8 mesiacoch od podania

obžaloby. Oba rozsudky však boli krajským (odvolacím) súdom zrušené z dôvodov hore uvedených (prvý v kontexte nálezu Ústavného súdu SR a druhý pre jeho je zmätočnosť a nepreskúmateľnosť).

V svetle prerokúvaného prípadu teda konajúci súd konštatuje, že v trestnej veci obžalovanej D. R. bol spôsobený prieťah v konaní nezavinený obžalovanou a ani spôsobom výkonu jej obhajoby. Na tomto mieste sa žiada pripomenúť právnu notoriету, že právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote, je formulované ako bezpodmienečné, resp. bezvýnimočné, a nie je z jeho dodržiavania umožnená žiadna výnimka (porov. II. ÚS 74/97). Článok 13 Dohovoru v spojení s právom na prejednanie veci v primeranej lehote musí vo vnútroštátnom práve poskytnúť prostriedok nápravy spôsobilý buď zamedziť vzniku alebo pokračovaniu tvrdeného porušenia, či poskytnúť danej osobe za každé už vzniknuté porušenie vhodnú nápravu. Vo veci Kudla proti Poľsku ESLP formuloval niekoľko základných princípov interpretácie čl. 13 Dohovoru v spojení s právom na prejednanie veci v primeranej lehote, z ktorých najdôležitejší je ten, podľa ktorého prostriedky, ktoré majú byť vo vnútroštátnom práve k dispozícii, musia byť spôsobilé buď zamedziť vzniku, alebo pokračovania tvrdeného porušenia, alebo poskytnúť danej osobe za každé už vzniknuté porušenie vhodnú nápravu (rozsudok Veľkého senátu, z 26.10.2000, § 157 - 159). V situáciách, v ktorých už prieťahy v konaní vznikli, tak ako je tomu v prerokúvanej veci, a ani pri urýchlennom postupe súdu v ďalších fázach nemožno dĺžku predmetného konania považovať za primeranú, môže byť účinným len prostriedok nápravy kompenzačnej povahy (rozsudky ESLP vo veciach Finger proti Bulharsku, z 10.5.2011, § 87 - 88; Kupriny proti Rusku, z 25.2.2010, § 51). K forme kompenzačnej povahy sa súd vyjadrí nižšie.

V situácii, keď trestné stíhanie trvá neprimerane dlhú dobu (podľa judikatúry ESLP spravidla viac ako 6 rokov) existuje len zdanlivo trvajúci stret (kolízia) jednak medzi verejným záujmom na trestnom stíhaní obvineného a jeho Ústavou a Dohovorom garantovanými základnými právami, do ktorých naďalej trestné stíhanie (už neoprávnene) zasahuje, ale aj medzi zákonom prezentovanými verejnými záujmami - už spomínaný predmet Trestného poriadku, zahŕňajúci aj jeho účel, totiž vyjadruje aj verejný záujem na dodržiavaní základných práv. Existuje teda zjavná disproporcja týchto záujmov v prospech ochrany pred pokračovaním v porušovaní základných práv obvinenej osoby. V tejto súvislosti nie je bez významu, že právny štát vychádza z priority občana pred štátom (PL. ÚS 19/09).

Z koncepcie týchto zdanlivo kolidujúcich verejných záujmov však neplynie len nesporná prevaha ústavného verejného záujmu na ochrane pred pokračovaním v porušovaní základných práv, ale - čo je rozhodujúce - najmä strata legitimity verejného záujmu na pokračovaní trestného stíhania. Pokiaľ existuje verejný záujem na trestnom stíhaní a zároveň verejný ústavný záujem na ochrane základných práv, ktoré trestné stíhanie porušuje, verejný záujem na pokračovaní trestného stíhania porušujúceho ďalej základné práva obvinenej osoby nielen stráca legitimitu, ale ani nemá oporu v práve - právny poriadok nedovoľuje pokračovať v porušovaní základných práv, pokiaľ je možné takýto protiprávny stav ukončiť.

Z ústavného poriadku je teda zrejmé, že v skutočnosti neexistuje trvajúci stret (kolízia) verejných záujmov, keďže trvanie záujmu na trestnom stíhaní obvinenej osoby je ohraničené právom na prejednanie veci v primeranej lehote a záujmom na ochrane tohto základného práva - inak povedané, neprávom nemožno dosahovať právo a v skratke možno konštatovať, že záujem štátu na trestnom stíhaní obvinenej osoby končí tam, kde začína porušenie jej základných práv a ústavný záujem na ich ochrane.

Pre úplnosť treba dodať, že aj v prípade reálnej kolízie verejného záujmu a základných práv a slobôd sa v pochybnostiach uplatňuje zásada uprednostnenia základných práv a slobôd.

K zastaveniu trestného stíhania a v kontexte vyššie formulovaného je konajúci súd presvedčený, že ak sa dostane záujem štátu na trestnom stíhaní do rozporu s právom obvinenej osoby na prejednanie jej veci v primeranej lehote, zbavuje sa tým štát svojou nečinnosťou oprávnenia v trestnom stíhaní pokračovať. Trestné stíhanie je ďalej v takomto prípade neprípustné (aplikovateľné uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 7 Tz 316/2001 z 10. 4. 2002).

Súd si je vedomí tej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej len samotná neprimeranosť dĺžky konania nie je automaticky dôvodom na zastavenie trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. a tento záver nie je možné priamo vyvodiť ani z úpravy čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Avšak

v tomto smere sa v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyskytli výnimky, pri ktorých boli z jeho strany zohľadnené osobitosti konkrétnej prejednávanej veci. Na ich základe Najvyšší súd Slovenskej republiky akceptoval závery súdu nižšieho stupňa, pre ktoré došlo k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu neprimeranej dĺžky trestného konania postupom podľa § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. 3. 2003 sp. zn. 3Tz 2/2003, ďalej z 29. 10. 2008 uverejnené aj v Zbierke súdnych rozhodnutí pod Tpj 5/2004, sp. zn. 3Tost 13/2008 a v neposlednom rade zo 16. 5. 2012 sp. zn. 1Tost 12/2012). V naposledy citovanom uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky okrem iného konštatoval, že príslušný výklad právnej normy aplikovanej súdom prvého stupňa (smerujúci k zastaveniu konania z dôvodu uvedeného v § 9 ods. 1 písm. g/ Tr. por. pre neprimeranú dĺžku konania s ohľadom na záruky obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru) v konkrétnych okolnostiach prípadu je zákonne akceptovateľný a nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu. Nemožno ponechať bez povšimnutia ani rozhodovacia činnosť Krajského súdu v Bratislave (uznesenie sp. zn. 1T/20/1998 z 5. 2. 2007, sp. zn. 1T/23/2002 z 3. 3. 2010, sp. zn. 2To/255/2002, sp. zn. 21T/1/2016 z 23. 1. 2020) a Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 3T/29/2015 z 10. 11. 2015.)

Z hľadiska maxim materiálneho právneho štátu je teda neprípustné dospieť k záveru o porušení základných práv (v tomto prípade skonštatovaný jednoznačný neprimeraný prieťah v konaní) a nevychádzať z neho dôsledok smerujúci k ich efektívnej a účinnej ochrane v podobe ukončenia takéhoto zásahu. Napokon ústavná koncepcia základných práv neprípúšťa pokračovanie v ich porušovaní, ak existujú prostriedky spôsobilé takéto porušovanie ukončiť.

Dĺžka konania presahujúca 8 rokov (v prejednanom prípade takmer 17 rokov) sa považuje za extrémny prípad odôvodňujúci zastavenie trestného stíhania (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tost 1/2017 z 29. 12. 2017, a sp. zn. 3 Tz 2/03 z 13. 3. 2003). Štát, ktorý je garantom základných práv a slobôd, je povinný odstrániť, resp. kompenzovať porušenie práva obvineného na prerokovanie veci v primeranej lehote, a je neprípustné, aby bol pokračujúcim porušovateľom tohto práva (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tost 1/2017 z 29. 12. 2017). Pre úplnosť konajúci súd dopĺňa, že doba 18 rokov a 2 mesiace od spáchania obžalobného skutku môže nadobudnúť až charakter odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae) (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Tost 12/2012 zo 16. 5. 2012). Ústavný súd v uznesení sp. zn. I. ÚS 236/2011 zo 16. 6. 2011 výslovne uviedol, že súd disponuje celým radom prostriedkov, ktoré mu ponúkajú trestné či ústavnoprávne predpisy (napr. zastavenie trestného stíhania, mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby) na uplatnenie možnosti kompenzácie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, a že relevantná judikatúra ESLP takúto formu kompenzácie považuje za dostatočnú nápravu porušenia práva, ak ju národný súd použije s výslovným uvedením toho, že k tomuto opatreniu pristupuje preto, že bolo porušené právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (porov. § 8 a 9 uznesenia).

Zastavenie trestného stíhania však poskytuje ochranu pred pokračovaním v porušovaní základných práv pro futuro, pričom ESLP nenaznačil, že by sa s poskytnutím efektívnej a účinnej ochrany trvajúceho porušovania práva na prejednanie veci v primeranej lehote mohlo vyčkávať do jej meritórneho skončenia. Napokon ESLP sťažnosti podané počas trvajúceho porušenia práva na prejednanie trestného konania v primeranej lehote neodmieta pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy s odôvodnením, že v budúcnosti môže byť príslušnými orgánmi rozhodnuté v merite veci a vtedy môže byť ako kompenzácia napr. znížený trest. ESLP o týchto sťažnostiach rozhoduje a členské štáty sankcionuje, z čoho je pri správnom chápaní postavenia ESLP a jeho oprávnení zrejmé, že pri zistení porušenia základných práv by sa nemalo pokračovať v ich porušovaní a toto odškodňovať až formou kompenzácie niekedy v (bližšej či vzdialenej) budúcnosti. Je nevyhnutné si uvedomiť, že ESLP priznáva v takýchto prípadoch spravodlivé finančné zadosťučinenie, pretože nie je oprávnený nariadiť zastavenie trestného stíhania a poskytnúť tak preventívnu ochranu pred ďalším porušovaním základných práv, čo je vecou vnútroštátnych orgánov.

Z ústavnoprávneho hľadiska je neopomenuteľným tiež fakt, že práva obvinenej osoby na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote nie sú pri ich porušení už ďalej ani ústavným poriadkom imanentne obmedziteľné. Je tomu tak preto, nakoľko na realizáciu verejného záujmu na trestnom stíhaní obžalovanej Vráblikovej mali príslušné orgány (vyšetrovateľ PZ, prokuratúra, súd) legitímny priestor, ktorý nevyužili, porušili tak právo obžalovanej na spravodlivý proces, a na ďalšie pokračovanie v predmetnom konaní - a teda na pokračujúce porušovanie jej základných

práv - im právny poriadok priestor už neposkytuje. Na tomto mieste súd len pripomína už zmieňovanú skutočnosť, že dva krát bol rozsudok vo veci samej zrušený odvolacím súdom a bolo súdu prikázané vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Zrušenie prvého rozsudku (odsudzujúceho) nasledovalo po zrušení uznesenia NS SR o odmietnutí dovolania a zároveň zrušení prvého odvolacieho uznesenia KS BA nálezom ÚS SR. V predmetnom náleze ÚS SR vytkol súdom nižšieho stupňa prečítanie výpovede svedka - poškodeného (I. E.) z prípravného konania na hlavnom pojednávaní, na ktorý postup zjavne nebola splnená jedna z obligatórnych podmienok, ktoré požadoval aj samotný Trestný poriadok (str. 28 odsek prvý nálezu ÚS SR). Zvýraznil, že závažným negatívnym faktorom bola preukázateľná existencia prekážky predvídaná dotknutou právnou úpravou (§ 263 ods. 3 písm. a) Tr. por.), ktorá vylučovala možnosť prečítania výpovede svedka poškodeného z prípravného konania na hlavnom pojednávaní (str. 26, odsek druhý nálezu ÚS SR), pričom uviedol, že svedok poškodený bol v rámci vedeného trestného konania vypočutý iba raz a to len pred vznesením obvinenia obžalovanej (str. 25, odsek tretí nálezu ÚS SR). Keďže išlo o výsluch vykonaný pred vznesením obvinenia obžalovanej, nebola o tomto úkone (ani jej právny zástupca) nijakým spôsobom upovedomená, čím jej nebola nikdy poskytnutá možnosť „vypočúvať“ tohto určujúceho svedka obžaloby (koniec str. 26 a začiatok str. 27 nálezu ÚS SR). V tejto súvislosti ÚS SR ďalej skonštatoval, že obžalovaná (sťažovateľka) nemala v žiadnej fáze konania možnosť konfrontovať či už osobne alebo prostredníctvom obhajcu kľúčového svedka obžaloby (svedka - poškodeného I. E.), u ktorého navyše obhajobou prezentované závažné informácie spochybňujúce spoľahlivosť jeho výpovede neboli nijakým spôsobom súdom preverené čím došlo ku skráteniu práv obhajoby spôsobom nezlučiteľným s obsahom čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, čím bola obžalovaná (sťažovateľka) pripravená o spravodlivé konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru (str. 28 odsek prvý nálezu ÚS SR). Zo strany ÚS SR bolo tiež vytknuté neakceptovanie návrhov obžalovanej na výsluch viacerých svedkov a absenciu dostatočného zdôvodnenia zamietnutia návrhov obžalovanej na vykonanie dôkazov, čo malo za následok porušenie práv obhajoby (str. 31 odsek prvý nálezu ÚS SR). Už v tejto etape trestného konania, po prvom a zatiaľ jedinom odsudzujúcom rozsudku (ešte z roku 2009), teda bolo konštatované porušenie základných práv a slobôd obžalovanej (práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie a riadne dokazovanie).

Ďalej je mimoriadne dôležité zvýrazniť aj fakt, že obžalovaná bola uznaná vinnou len raz a to vo veci prvým rozsudkom (z 23. 11. 2009), kedy jej bol (v tom čase, teda pred viac ako 12 rokmi) uložený len podmienený trest odňatia slobody. Nemožno opomenúť ani fakt, že obžalovaná, po rozhodnutí odvolacieho súdu (z 22. 4. 2010), ktorý zamietol jej odvolanie, uhradila poškodenému celú škodu, ku ktorej náhrade bola citovanými rozhodnutiami zaviazaná a to vo výške 32.175,30,- Eur (č. l. 759 - 761, 847).

Druhým, vo veci posledným vyhláseným rozsudkom (z 15. 4. 2019), bola obžalovaná navyše oslobodená. Predmetný rozsudok však bol tiež zrušený (uzn. KS BA z 12. 12. 2019) a to pre jeho zmätočnosť a nepreskúmateľnosť, vzhľadom na jeho odôvodnenie, ktoré nebolo v súlade s § 168 ods. 1 Tr. por..

Vo svetle naznačeného, i v prípade, ak by súd v poradí tretím rozsudkom uznal obžalovanú vinnou, aj v kontexte spred dvanástich rokov uloženom len podmienenom treste odňatia slobody, by s pravdepodobnosťou hraničiacou k istote bol ukladaný maximálne alternatívny trest, určite nespojený s odňatím slobody, resp. by skôr pripadalo do úvahy upustenie od potrestania a to práve pre mimoriadne dlhý časový odstup od samotného skutku a s tým spojenú zjavnú bezúčelnosť a nezmyselnosť akéhokoľvek prípadného trestu. Rovnako je potrebné vnímať, že obžalovaná už pred viac ako 11 rokmi uhradila celú škodu, čo len znižuje závažnosť spôsobeného následku.

Obžalovaná sa teda ani po viac ako 18 rokoch od spáchania skutku nedozvedela, prečo bola odsúdená (aj to len prvým rozsudkom ešte z r. 2009 v spojení s rozhodnutiami odvolacieho a Najvyššieho súdu SR - neskôr všetky zrušené) a z akého dôvodu jej bol ukladaný podmienený trest. Za takto nastolenej situácie štát v zmysle prirodzenej spravodlivosti musí stratiť právo na odsúdenie a potrestanie páchatela a to aj vzhľadom na charakter prerokúvanej trestnej činnosti.

Treba ešte pripomenúť, že trestná sadzba trestu odňatia slobody pre prípad uznania viny u obžalovanej R. sa pohybuje v rozmedzí od 3 rokov do 8 rokov. Ostatne spomenutá okolnosť podmieňujúca hodnotenie tohto prípadu, ako prípadu extrémneho, takisto súvisí s hospodárnosťou konania. Veľmi zjednodušene povedané, potreba akademického výroku v tejto veci, za situácie, kedy sa súd kvôli takémuto výroku bude musieť vecou zaoberať naozaj ešte dlhý čas, nevyváži nevyhnutnosť vynaloženia predpokladaných nákladov súvisiacich s touto vecou - tak časových, ako aj materiálnych. V neposlednom rade súd konštatuje, že aplikácia zákonom predvídaných obmedzení základných práv (vykonanie hlavného pojednávania spojeného s meritórnym rozhodnutím o obžalobe v podobe akéhokoľvek trestu) by v tomto konkrétnom prípade neobstála v hore uvedenom teste proporcionality, a to z dôvodov ktoré sú uvedené vyššie.

Konajúci súd uzatvára, že Dohovor je neoddeliteľnou súčasťou práva v Slovenskej republike a preto dospel k záveru, že neexistuje nič, čo by bránilo súdu rozhodnúť, že v danom prípade nastala taká dĺžka konania, ktorá je nepochybne neprimeraná, až extrémna a v zásade sa musí považovať za prekročenie „primeranej lehoty“ v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Bolo preto povinnosťou súdu využiť v súčasnom štádiu konania prostriedky na zabezpečenie nápravy a v danom prípade zastaviť trestné stíhanie. Tieto dôvody potom viedli súd k tomu, že po zvážení všetkých dôležitých a rozhodných skutočností, vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj samotnej dikcie Dohovoru rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia pretože v dôsledku konania orgánov činných v trestnom konaní a súdu po dobu 18 rokov a 2 mesiacov od spáchania obžalobného skutku celé konanie nadobúda charakter odopretia spravodlivosti nie len voči obžalovanej D. R., ale aj voči spoločnosti (denegatio iustitiae).

Súd nad rámec dopĺňa, že pán D. P., nar. X. XX. XXXX, W.. D.. Q. T. (advokátom) ani na výzvu súdu nepreukázal, že by na jeho osobu prešli procesné práva poškodeného po smrti pôvodného poškodeného - I. E. (F.. XX. X. XXXX, W.. XX. X. XXXX) a preto s ním vo veci ďalej konať nebude. Navyše, ako už bolo spomenuté vyššie, celá škoda bola obžalovanou poškodenému uhradená ešte v čase keď žil, čím v tom čase existujúca pohľadávka aktuálne už zomretého poškodeného bola uspokojená, zanikla a nemohla byť ďalej predmetom akéhokoľvek dedičského konania.